

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenišli nedelje
in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Verska svoboda na Ruskem.

K r a k o v, 6. maja.

Rusija je bila doslej vzor nestrpnosti. Državna razkolna cerkev se je smatrala za edino opravičeno, in iz tega je nastalo preganjanje drugih konfesij. A letos na velikonoč je podal car Rusiji za pirhe nov ukaz, ki je milijone ljudi napolnil z veseljem. Že dne 14. marca je ministrski odbor predložil carju določbe tega ukaza. Stara ruska stranka, na čelu ji Pobjedonoscev, je seveda nasprotovala temu predlogu do zadnjega. Car je dolgo časa omahoval. Sest tednov je ležal spis na njegovi mizi, a slednjič se je vendarle odločil in ukaz podpisal.

Ukaz je torej izšel. Ruski listi ga slave kot dokaz največje tolerantnosti in svobodomiselnosti. Poljski listi so z njim manj zadovoljni, ker se je več pričakovalo, nego je je v ukazu izpolnjenega.

Oglejmo si, kaj nudi ta ukaz rimsko-katoliškemu izpovedanju:

Ministrski odbor v razlogih najprej naglašja, da je bilo rimsko-katoliško veroizpovedanje v Rusiji ovirano doslej s takimi postavami, ki jih ni več mogoče vzdržavati. Duhovstvo je bilo podvrženo takim izjemnim določbam, ki so mu zelo kratile stanovski in državljanski svobodo. Zlasti kazni, ki so se doslej nalagale katoliškim duhovnikom, se morajo izpremeniti. Doslej je oblast kaznovala duhovnike kar administrativnim potom z odstavljanjem od službe, s ponižanjem v službi, z globami, z zaporom v samostanih itd. Odslej se bodo smeli kaznovati samo po sodnijski preiskavi.

Jako neugodno za katoliško cerkev je bilo ravnanje ruske oblasti s semenišči. V duhovna semenišča so uvedli pouk v ruščini, v ruski slovstveni in državni zgodovini samo zato, da se je vlada vmešavala v pouk in v izkušnje. To priložnost je porabila vlada, da je pri izkušnjah vrgla ne ljube ji osebe. Vladni komisar je stavil ustna vprašanja in dajal pismene naloge, in sicer

je pri tem šikaniral posebno one, ki niso bili vladi všeč. Lansko leto n. pr. so pri izpitu dobili mladi duhovniki nalogo: „Ženske v Gogoljevih spisih.“ Seveda so se škofje upirali takemu vmešavanju, posebno, ker je ta komisar imel tudi odločujoči vpliv pri nastavljanju ali prestavljanju duhovnikov. Škofje so izpitne naloge ruske vlade začeli odklanjati, vlada pa ni pripustila duhovnikov do župnijske službe, ako niso imeli tega izpita. Leta 1902. je vlada poizkusila neko srednjo pot: Določila je, da se morajo duhovniki, ki hočejo postati župniki, podvreči poleg konkurza še posebni državni izkušnji. Ker so pri tej izkušnji izpraševali seveda ponavadi v razkolnem smislu, se katoliški duhovniki niso oglašili k temu izpitu, in slednjič je prišlo tako daleč, da je bilo 263 služb praznih, 156 duhovnikov pa brez službe.

Zdaj so ti posebni izpiti odpravljeni. Vladni komisar pri izkušnjah se več ne sme vmešavati, ampak samo o njih vladi poroča. Ostanke pa še naloge iz ruskih predmetov, in sicer tako, da škof izmed treh zapečatenih listov z naslovi nalog enega vleče. — Kako težko se birokracija ločuje od svoje sitnosti!

Olajšana bo odslej zgradba katoliških cerkva. Doslej je bilo dovoljenje za zgradbo odvisno od dovoljenja gubernalne vlade, ki je morala v tem delati po dogovoru s pravoslavnim škofom. S tem je bila zgradba katoliških cerkva silno otežkočena in če so jo dovolili, so je vsaj vedno zavlekli. Tega zdaj ne bo več. Katoličani bodo smeli zidati cerkve, ako njihova cerkvena oblast spozna potrebo, če je dovolj sredstev za zgradbo in vzdrževanje poslopja in če se zida po stavbenih predpisih. Tudi križe bodo smeli odslej postavljati izven cerkev, kar je bilo do zdaj prepovedano.

Samostane je vlada po svoji volji lahko zapirala ali prisilila k temu, da so morali prenehati. To se odslej obrne nekoliko na bolje, a ostala je določba, da če spozna minister notranjih del, da bi bilo koristno izpremeniti kak samostan v javno koristen

zavod, sme to storiti. Ta določba daje seveda vladi orožje, da samovoljno odpravi vsak samostan. Sicer je pa dosedanje preganjanje uničilo že vse katoliške samostane na Ruskem Poljskem razen pet moških in osem ženskih.

Ko je preganjala ruska birokracija katoliške bratovščine. L. 1866. so odpravili vse katoliške bratovščine, razen ene same, ki je bila določena za nemške koloniste. — Pravoslavne je seveda vlada podpirala. Vendar se je vkljub temu ustanovilo mnogo katoliških bratovščin. Ministrski svet pravi, da jih je 1872, in da je najbolje, če jih vlada pripozna.

Posebno važna je določba glede učnega jezika v veronauku. Že leta 1903. je car ukazal, da se naj v pokrajinah ob Visli verouk na srednjih šolah poučuje v poljskem jeziku. V ljudskih šolah je bila izbira učnega jezika tudi za krščanski nauk prepuščena kuratorju šolskega okrožja v sporazumu z varšavskim generalnim gubernatorjem. Pri tem so pa odstranjali celo katoliške duhovnike od poučevanja. Tako se je zgodilo, da so poljske otroke poučevali verouk laiki po rusko in vsled tega so nastale seveda tajne voroučne šole v materinskem jeziku. Odslej naj velja, da poučujejo verouk duhovniki in sicer v tistem jeziku, v katerem otroci doma molijo.

S tem se gotovo stališče katoličanov v Rusiji jako olajša. Skoda pa je, da ne govori carski ukaz nič o uniatih, katerih je sedaj čez 250.000, a jih hoče ruska birokracija na vsak način spraviti v razkol, vkljub temu, da so si ohranili katoliško vero do danes v najhujšem preganjanju. Ostane tudi stara določba, da ne more dobiti službe noben duhovnik, ki je študiral izven ruske države. S tem hočejo preprečiti posebno to, da bi škofje pošiljali svoje klerike v Rim ali na druge zapadne univerze. Ukaz tudi ne govori o dopisovanju škofov s cerkvenim poglavarjem v Rimu, ki je sedaj — pač čudna stvar v 20. stoletju — prepovedano! Najbolj veseli so staroverci,

ker preneha proti njim doslej res kruto preganjanje.

Istiniti napredek je v tem, da je katoliška cerkev osvobodena od nadvlade pravoslavne razkolne cerkve. Ostane pa še v mnogih stvareh oblast birokracije, ki zadržuje svobodni razvoj. Vprašujemo pa tudi lahko, ali se bodo te olajšave tudi takoj začele v praksi izvrševati, ali jih je dal car le za to, da pokaže zapadnemu svetu nekaj napredka na potu proti svobodi in s tem dvigne omajano zaupanje v Rusijo?

Iz Dalmacije.

Z a d e r, 30. aprila.

Dalmatinci se pritožujemo že od nekdaj, da nas Avstrija zanemarija na neodpustljiv način. To zanemarjanje Dalmacije je v veliko škodo celemu avstrijskemu jugu. Ko bi se poživilo gospodarsko življenje Dalmacije, bi to jako vplivalo tudi na sosedne dežele, na Bosno in Hercegovino, na hrvaško Primorje in na Kranjsko. A o tem niso hoteli doslej ničesa vedeti.

Kar se nam naznani koncem zime, da prideta dva ministra Dalmacijo obiskat. Dalmacijo obiskat? To je lepo in tudi prijetno, posebno zdaj v spomladi. Obetal si nam ministra za uk in bogočastje dr. Hartlana. On si je baje stavil nalogo, da prouči šolske potrebe v Splitu in v Dubrovniku. Ker pa nič ni mogoče brez denarja, se je napovedal tudi finančni minister dr. Kosel.

Hartlana ni bilo. Potolažili so nas s tem, da se bodo sezidala nova poslopja za srednji šoli v Splitu in Dubrovniku. Čemu bi se potem ekselencija trudila na jug — tako daleč?

Prišel pa je dr. Kosel. Napovedali so, da potuje z uradnimi nameni. Upali smo, da se vsaj en član ministrstva natančneje pobrine za Dalmacijo in zavzame za njene interese. A evo vam podatke o njegovem dalmatinskem obisku! V Split se je pripeljal zvečer, je stopil na suho, se pol ure izprehajal po mestu, in se peljal dalje. Pride v Kotor, kjer ni sprejel niti okrajnega glavarja, niti zastopnikov trgovske zbornice. Zopet se je nekoliko izprehajal po obrežju, šel na ladjo in se peljal zopet nazaj. Na Dunaju zdaj lahko reče, da je videl Dalmacijo z morja. Lahko ima zelo romantične in prijetne spomine, a dalmatinskih razmer ni spoznal in mi priporočamo avstrijskim ministrom, da se ne spustijo v tako dolga potovanja.

Če ta dejstva primerjamo z zahtevami, ki jih stavlja na ženstvo vsaka doba v zgodovini naše prosvete, se nas nehoti loteva pesimizem. Vedno bo potrebovalo človeštvo senzacij, vendar ne sme ta pojav postati splošen. V tem slučaju je gotov znak decadence. Plemenitost žena je merilo za plemenitost družbe, v kateri delujejo — John Ruskin, eden največjih duhov moderne dobe, je označil za prvo, glavno in najnaravnejšo nalogo vsega stremljenja žene regeneracijo družbe; ali sedanje žensko gibanje je bolj destruktivno. Ellen Keyeva se lovi za fantastičnimi ideali, obravnava najtežje probleme z lahkoto in površnostjo esaiške, moderno ženstvo pa se ne znajde v tej zmedeni nasprotujočih si težnjah. Posledica teh intelektualnih zmot je pa pomanjkanje vsakršne moralne energije. In naj se v teoriji še toliko omalovažuje in pedira krščanski nraštveni red, dejansko ga ne more nadomestiti nobeden drugi; njegova čistost in sila pa najbolj pristojna čisti, potrpežljivi in požrtvovalni naravi ženskini; če bo to nazarje prekvasil vseh slojev, ne bomo več videli dam, ki ob vsakem škandalu svoje dostojanstvo ponižujejo. Fr. Terseglav.

LISTEK.

Dame pri porotnih obravnavah.

Mnogo se je govorilo in pisalo o moderni, individualni, autonomni etiki, ki naj nadomesti krščansko; pod krinko novih nraštvenih idealov se je razvila umazana literatura; upodablajoči umetniki predstavljajo nenaravne kretnje in lege, popularno medicinske brošure in izvestno časnikarstvo, ki pobere vsako novo, še nerazvito misel pa je v modernem zarodu zamorilo vsako nežnejše čustvo in vsak polet duha. Še nedavno je tožil Harnak, da naš čas ni rodil še nobenega univerzalnega duha, ki bi zamogel spojiti pridobitve vede v enoten, velik sestav, ampak ustvarja le učenjake, ki so veliki v malem in mali v velikih problemih. Naravoslovje se je lotilo mikroorganizmov, psihologija se bavi z najelemenarnejšimi občutki, filozofija s spoznavno teorijo. To minuciozno delo sicer ni napačno, a kaže duha časa, ki nima sile in enote. Vse je nervozno, vse tava, splamti za hip; vse hrepeni po iznenadenjih, vse se naslaja ob perversnosti. Kar pa sili še najbolj k

resnemu premišljevanju je to, da se javlja razdejavača moč naše kulture pri ženskah, ki bi morale biti nedotaknjene.

Zlasti te dni se je pokazalo, da v mnogih visokih in nizkih krogih, posebno pa pri ženstvu, gine vsak čut za dostojnost, finos in tisto moralno integriteto, ki jo predvsem treba ženski. Pri pravdi Klein na Dunaju, kjer se je šlo za propalo metreso, za nekega starega pohotneža in za surov umor, je bilo največ ženskih poslušalk: dame v svetlih poletnih oblekah so polnile sodno dvorano. Prav nič se nam potem ne zdi čudno, če se tako vzgaja nov zarod, ki se že v mladosti postara in ki se mu vse misli omadeževane. Res je sicer, da je temu kriva tudi obilica vtisov, ki nas dandanašnji obdaja in slabi naš fizični in psihični organizem, predvsem pa zadene krivda tiste, ki so se uprli zoper Boga in jeli graditi babilonski stolp nove prosvete, ki naj bi ne imela nobenega stika s katerokoli pridobitvijo starejših dob. Toda zdi se, da jih je udaril Bog in da je svojo strašno sodbo zapisal v slabotno telo in razdejanega duha nove generacije.

Naše misli niso prav nič konservativne, ali pretirane: vsi psihiatri jim bodo pritrdili.

Dunajski „Alldeutesches Tagblatt“, ki ga urejujejo najbolj zagrizeni sovražniki katoličanstva, ne more najti dovolj besedi, da ožigosa netaktnost in surovost dunajskih dam, ki so se naslajale ob umazanosti procesa Klein. „Wiener Allg. Ztg.“ nam natančno slika vso perversnost novodobne družbe; ki se je pojavila ob priliki te pravde. List piše med drugim: „Na klopih v sodni dvorani so že navsezgodaj, ko se še ni začela obravnavati, sede dame v ne navadnih, kričečih toaletah; dvorana je napravila utis modernega gledališča, kjer se ima uprizoriti premiera. Čisto napačno bi bilo mnenje, češ te dame je gnala v dvorano ona radovednost, ki še nima ničesar opraviti z nemoralnostjo; tudi to bi ne bila zadostna razlaga, češ, prišle so se pokazati v svojih novih toaletah. To je tukaj vse le postransko. Te dame so prišle, da se naslajajo ob duševnih mukah dveh ljudi, ki pričakujeta smrtne obsodbe; prišle so, da so priče prizorov, ki razburjajo živčevje, da se opojé s povestjo umazane ljubezni, ropa in krvi. Prišle so liki rimske patricinke, ki so prisostovale bojem gladiatorjev, da tako zdramijo svoje trudno, onemoglo dušo.“

strom, naj se pri svojih „obiskih“ natančneje zanimajo za našo deželo!

Rusko-japonska vojska.

Položaj armad na bojišču. — Japonci prodirajo.

Na mandžurskem bojišču se očitno pripravljajo zopet velike stvari, kakor nam kažejo brzojavke. Vsled tega je zanimivo, kaj pravijo številke o položaju obeh armad. General Linevič sedaj skoro gotovo nima na razpolago več ko 370.000 mož. Vsled izgub pri Mukdenu se je skrčila rus. armada od 350.000 na 200.000 mož. Poneje je došlo 65.000 mož ojačenj, nadomestnih čet je 60.000 mož in 10.000 ozdravljenih ranjencev se je vrnilo v fronte. Do 1. t. m. pa je došlo še 35.000 mož ojačenj iz notranjosti. Sile generala Andruvkeva v Vladivostoku znašajo 45.000 mož. Vladivostok je izborni utrjen in preskrbljen. O moči Japoncev je znano sledeče: Ako cenimo japonske izgube v bitki pri Mukdenu na 57.000 mož in pri Tjelinu na 3000 mož, se je Ojamaova armada skrčila od 450.000 mož na 390.000. Začetkom aprila pa je japonska armada zopet dobila prejšnjo svojo moč. 450.000 mož. Sedaj pa se glasi, da Japonci postavljajo na bojišče 6. in 7. armado, skupaj 160.000 mož. S tem bi imel Ojama v kratkem 610.000 mož z 2000 topovi. Ako pa upoštevamo še čete zadaj za hrbtom, potem imajo Japonci gotovo 700.000 mož. Armada admiralu Happegava, ki bo štela 100.000 mož, se je že izkrcala pri Glupanu ter je že postavila svoje oddelke do Kildžu, 220 km južno od Tjumena. Ta armada ima namen po letu pričeti obleganje Vladivostoka. Po načrtu generalnega štaba japonskega bo Ojama prodiral proti Lineviču, medtem ko bo nove se ustanavljajoča 7. armada skrbela za zvezo med Ojamo in pa med oblegujočo 6. armado. Ojama bi deleval s 510.000 možmi. V bodočih bojih v Mandžuriji Linevič proti 510.000 Japoncem ne bo mogel postaviti več ko 370.000 mož in posadka Vladivostoka (45.000 mož) je še enkrat slabjša ko oblegujoča japonska armada (100.000 mož). Pod takimi razmerami (415.000 Rusov proti 610.000 Japoncem) se bo moral Linevič pač le umikati. Vendar pa moramo dvomiti, da bi bili vsi ti podatki resnični. Vendar pa je gotovo, da so Japonci močnejši ko Rusi. Seveda ta premoč ne bo trajala dolgo, ko bi rusko brodogradbo s porazom japonskega brodogradbe pretrgalo japonski armadi zvezo z domovino.

Tjencin, 6. maja. Japonske oblasti delajo priprave za veliko akcijo proti Vladivostoku in Sahalinu, da odvzemo baltičskemu brodogradbi opirališče.

Berolin, 6. maja. Iz Tokia poročajo: Zadnje poročilo ruskega vrhovnega poveljnika, Lineviča, da so Japonci pregnani iz Tunghoe, je napačno. Pač pa so Rusi potisnjeni od Japoncev za 15 milj za Tunghoe.

Tokio, 8. maja. (Uradno.) Najsrajnejše desne in najsrajnejše levo krilo Ojamoto je znatno prodrlo. Japonski oddelki, ki je prodiral severno od Tunghoe, je v ponedeljek zasedel Kujataj, 28 milj severno od Tunghoe. Drugi oddelki je prodiral od Takumena proti Fenhui, razpršil sovražnika okrog Erhsiatuna in Taziatuna ter zasedel Papaotun.

Operacije baltičkega brodogradja.

Peterburg, 6. maja. Dobro poučeni krogi sodijo, da je načrt Roždestvenskega, ne čakati združenja z brodogradjem Nebogatova, pač pa operirati skupno z njim.

London, 6. maja. „Daily Mail“ poroča iz Honkonga: Gibanje francoskega brodogradja v Haifonu dokazuje da so Rusi še vedno ob anamski obali. Admiral Jonquiere je na ladji „Guichen“, ki križari tik obali, da opazuje rusko brodogradje in varuje nevtralnost. Torpedovke „Moutier“ in „Pistole“ so odpule iz Haimana v Saigon, križarica „Descart“ pa iz Saigona v luko Along. Poveljnik angleške ladje „Hengkong“ je povedal, da so francoske oblasti zapovedale balt. brodogradju, naj zapusti zaliv Hongkoi in da se ladje vijejo Roždestvenskega usidralo v lukah Youlinko in Goalong južno od Hainana. Angleško brodogradje se je vrnilo v Hongkong izvemši križarko „Bonaventura“.

Dunaj, 6. maja. Z ozirom na počasno vožnjo Nebogatovega brodogradja sklepajo listi, da pred 5. in 10. junijem ne bo važnih dogodkov na morju.

Ruski rušilci torpedovk v japonskem otočju.

Tokio, 6. maja. Kakor se glasi so včeraj napadli štirje ruski rušilci torpedovk iz Vladivostoka japonske jadralnice, ki je pričela goriti. Kapitan jadralnice je vjet, od posadke je rešenih pet mož. Rušilci so odpluli potem proti severu.

Kapitan Klado.

Kapitan Klado, ki je bil imenovan za prvega častnika oklopne ladje „Gromoboj“, je prosil, naj ga postavijo pred sodišče, ako je v njegovih poročilih kaj kaznjivega.

Kitajski polkovnik — japonski ogleduh.

Peterburg, 6. maja. „Nov. Vrem.“ poroča: Bivši hunhuški voditelj Ganzulin, pozneje kitajski polkovnik in cel čas v ruski službi, se je izkazal kot voditelja japonskih ogleduhov v Sinmintinu. Vendar ga niso usmrtili, pač pa se nahaja v velikih časteh.

Nova japonska bojna ladja.

Na angleški ladjedelnici Barrow v Furnessu bodo 4. julija spustili v morje japonsko bojno ladjo „Katori“. Ta ladja bo ena največjih na svetu. Kumovala ji bo princezinja Arizugava, ki sedaj s svojim soprogom potuje na Nemško. Nova bojna ladja je gotova že dolgo časa, a so odložili spuščanje v morje do dohoda princezinje. „Katori“ bo tako velika, kakor angleške ladje vrste „Lord Nelson“; ima namreč 16 tisoč ton.

Zaplenjeni ruski torpedovki.

Berolin, 6. maja. Dovoljeno je odposlati nazaj v Kiel oni ruski torpedovki, ki sta bili zaplenjeni v Ljubeku. Ondi je admiral Baradon potrdil, da so to le navadni čolni za zabavo. Vsled tega so preklicali prepoved, da se torpedovki ne smejo odpeljati na Ruske.

General Cerpičij zagovarja častnike.

General Cerpičij objavlja v listih izjavo, v kateri brani častnike generalnega štaba proti napadom raznih listov. Pravi, da so se vsi izkazali kot izredno hrabre, izobražene in odločne in da bi bila vsaka armada ponosna na take štabne častnike. Mnoge je ranjenih, ki so se pa takoj, ko so nekoliko okrevali, vrnili v službo. Posebno hvali generala Heršelmana, ki mu pravijo vojaki „železni general“.

Ruski generali.

Generala Kuropatkin in Kaulbars sta obiskala Gunčulin. General Cerpičij še ni popolnoma ozdravel, a polkovnik Abacjev je te dni razpršil dva švadrona japonskih dragoncev ter jim vzel 250 glav goveje živine. Bivši načelnik generalnega štaba general Saharov odide na Rusko. „Lokalanzeiger“ poroča, da vsled slabega zdravlja odide z bojišča tudi general Kuropatkin.

Peterburg, 6. maja. „Peterburškij Listok“ poroča iz baje zanesljivega vira, da se general Kuropatkin v kratkem vrne v Rusijo. Kuropatkin bo odšel na svoje posestvo. Za poveljnika prve armade je izbran poveljnik 4. sibirskega armadnega zbora, generalni poročnik Zarubajev.

Avstrijska poslanska zbornica.

Dunaj, 6. maja. Poslanec Baxa, glavni govornik contra, je izjavil, da bo njegova stranka (češko radikalna), toliko iz gospodarskih kolikor iz političnih in državnopravnih vzrokov glasovala proti carinski tarifi.

Poslanec Kink je izrazil svoje veselje nad sklenjeno trgovinsko pogodbo z Nemčijo ter je zagovarjal carinsko tarifo in skupno carinsko okrožje. Zbornica je nato sklenila prehod v specialno debato.

Prihodnja seja v sredo.

S Češkega.

Češki deželni zbor bo zboroval le do 3. junija. „Hlas Naroda“ poroča, da je dobila praška občina že odlok, ki določa dvojezične napise na vojaških poslopih na Češkem. Določa se, da bo nemški napis na vrh ali na desni strani, češki pa spodaj ali pa na levi strani.

Boji v Makedoniji

se med srbskimi, bolgarskimi in grškimi vstaji nadaljujejo na veselje Turčije. Sedaj prihaja vest, da namerava črnogorski knez prevzeti inicijativo za zvezo slovanskih držav na Balkanu.

Turški poraz v Arabiji.

V Arabiji je položaj za Turke jako nevaren. Turške čete so bile po došlih poročilih poražene. Vstaja v Arabiji je zato Turčiji tako nevarna, ker zahtevajo s Turčijo nezadovoljni Arabci samostojno Arabijo in se hočejo politično in versko ločiti od Carigrada. Geslo vstašev je: Arabija Arabcem in kalifat pripadati Mohamedovim naslednikom, ki so Arabci. Če se pa posreči arabski načrti, je pa tudi konec sultanove moči. Dobili smo o tem sledeče brzojavke:

Carigrad, 6. maja. Vstaške čete v Arabiji so popolnoma porazile turške. General s svojim štabom je pobegnil na neko angleško ladjo. Turški vojaki iz Sirije simpatizirajo z Arabci in so prestopili k vstašem. Položaj v Arabiji je zato nad vse kritičen.

Carigrad, 6. maja. Tu sem so došla poročila, da je prestopilo 28 turških batalijonev z orožjem in prtljago k vstašem. Vstasi se zasedli Manako in prodirajo zdaj proti obrežju Rdečega morja, da preženejo turške oblasti in osvoje mesto Kodada. Mohamed Jahya je proglasil, da je v Džemenu konec sultanove oblasti in se je pustil samega sebe oklicati za samostojnega kalifa. Vahiti, ki stanujejo ob Perzijskem zalivu, se pripravljajo prodirati proti Mekki, kjer bodo proglasili, da je veliki turški šerif odstavljen. V carigradski sultanovi palači so grozno prestrašeni.

Carigrad, 6. maja. Za Džemen je mobilizirala turška vlada dve anatolski redifni diviziji, ki štejeta 32 bataljonov. Tudi redifski bataljoni v Duracu in Tirani bodo odposlani v Arabijo. Turki bodo imeli proti vstašem 108 bataljonov.

Carigrad, 6. maja. Maršal Fejci paša, prejšnji poveljnik turškega armadnega zbora v Bagdadu, ki je bil tudi dolgo časa poveljnik 7. turškega armadnega zbora v Džemenu je imenovan za glavnega poveljnika proti arabskim vstašem.

Nemci za uradniško ministristvo.

Podpredsednik avstrijske zbornice je izjavil poročevalcu o parlamentarnem ministristvu sledeča načela. Proti parlamentarnemu ministristvu imamo tehtne narodnostne in politične pomisleke. Predpogoj za parlamentarno ministristvo je, da imajo vladajoče stranke skupni program. A stranke ki bi prišle v peštev, če se sestavi parlamentarno ministristvo, ne soglašajo ne v političnih in ne v gospodarskih načelih. Uradniškemu ministristvu zamerijo, če imenuje kakega češkega uradnika, parlamentarni ministrist bi pri takih neizogibnih imenovanjih izgubil pristaše. Na sestavo samonemškega ministristva niti misliti ne moremo, ker bi se morali ozirati na eno ali dve slovanski stranki in bi bili imenovani trije ali štirje slovanski ministristi, ki bi izvršili poslovanje uradništva v škodo Nemcem. Tudi je položaj v zbornici vedno bolj težaven in vsak dogodek povzroči močan odpor. Uradniško ministristvo pretrpi take navale, ne da bi trpelo kakšne škode, a parlamentarni ministrist bi v takih trenutkih izgubil vpliv. In zato ni verjetno, da bi bile zdaj stranke zadovoljne s parlamentarnim ministristvom, ko ni daleč do prihodnjih volitev. O prihodnjih volitvah bi nastopile radikalne stranke proti parlamentarnemu ministristvu in škodo bi trpele zmerne stranke.

Italijanski mornariški in vojni program.

Benetke, 4. maja. Vojni in mornariški ministrist sta imela včeraj daljši pogovor s finančnim ministrom, da se dogovore o vojnih izdatkih. Program mornariškega ministrista zahteva štiri oklopne križarice po 10.000 ton, tri oklopne ladje za obstreljevanje obrežij in prenovitev torpedovk. Program zahteva vsoto 75 milijonov, ki naj se izdajo v šestih ali sedmih letih. Vojni ministrist želi prenovitev poljskega topništva, zgradbo utrdb v rimski okolici na vzhodni in zahodni meji in zvišanje moštva v mirnem času. Redni proračun vojnega ministristva, ki bo zaradi te zadeve vprašal zbornico za zaupanje, bi se moral povečati za 16, izredni za 10 milijonov.

Dogodki na Ruskem.

Moskva 6. maja. Tukaj zbranim zastopnikom zemstev je bila predložena spomenica, v kateri se nahajajo nastopna vodilna načela, kakor predpogoj za nameravane volitve ljudskih zastopnikov: Odpraviti se mora tajna oblast pokrajinskih načelnikov nad kmeti, shodi in društvu; dovoliti se mora svoboda govora in tiska. Glavna naloga prvega sestanka zastopnikov bo ustanovitev pravnega stanja, proglašanje pravic ruskega državljanina in sestava temeljnega zakona o organizaciji in poslovanju zakonodajne zbornice. Ta ima obstojati iz dveh zbornic; iz zbornice narodnih zastopnikov, ki jih bodo v tajnem glasovanju volili najmanj 21 let stari, neomadeževani možje, izvzemši aktivne vojake in policiste, in iz „Zemskaje Palate“ (zbornice deželnih stanov), v katere odpošljejo svoje zastopnike zemstva gubernij in zastopstva najznamenitejših mest. Narodni zastopniki od katerih se ne zahteva ni premoženja niti kaka posebna stopinja omike, se volijo po teritorialnem principu. Vsak okraj voli povprečno na 2000 prebivalcev enega zastopnika; za „Zemskajo palato“ volijo gubernije in velika mesta po številu prebivalstva 1 do 5 poslancev. Vseh poslancev bo približno tisoč.

London 6. maja. Iz Varšave poroča Reuterjev brzojav. Poljska socialistična stranka je izdala oklic, v katerem pozivlja delavce, naj prično zopet delati, ker še ni ugoden čas za vstaje. Delavci naj potrpe in se pripravijo na končni boj za svobodo.

Moskva 6. maja. V Orzechovem Sejevu so se spopadli delavci z vojaki. Pri tej priliki je zgorelo 50 poslopij. Ubit je bil 1 delavec, ranjenih pa 20 delavcev in sedem vojakov.

Moskva 6. maja. Včeraj sta bila tu zaprta odvetnika Stahl in Tešensko, ki pripadata meščanski demokratični stranki.

Peterburg 6. maja. Iz Luganskega poročajo o kmečkih nemirih med velikim tednom. Kmetje so oplenili 20 veleposestev.

Peterburg, 6. maja. Car je ukazal zaključiti posvetovanja komisije, ki se je posvetovala o učiteljskih.

Odesa, 6. maja. Policija je odkrila tu in v južno ruskih mestih obširno prekujijsko zvezo.

Peterburg, 6. maja. Ministristki svet je sklenil zaradi prekinjenja študij na ruskih vseučiliščih: Na visokih šolah, kjer se je pretrgal tečaj, ne bo izkušenj. Zapri bodo vse skupne dobrodelne naprave pri ruskih šolah, kakor skupna stanovanja, jedilnice i. t. d. Za predavanja v tekočem semestru ne bodo izplačani honorarji. Če s jeseni ne bo pričelo poučevati na visokih šolah, jih bodo takoj zapri in odpustili vse dijakke in profesorje. Ravnatelji visokih šol morajo izdelati spomenice, kako nadomestiti izgubljen čas in proučiti tudi vprašanje, kako olajšati izkušnje šolski mladini za pristop k študijem na visoke šole. Te sklepe je potrdil car 29. aprila.

Balkan.

V Belgrad so došle mnogoštevilne deputacije iz notranjih krajev Srbije, ki zahtevajo novih železnic. Vlada je temu naklonjena in domači kapital so bo združil v ta namen.

Iz Stare Srbije poročajo, da je vučitrnski kajmakam ubit od Albancev. V Gijlanu grozi neki Asam-bej, da bo pobil vse Srbe s 600 Albanci.

Stojanova četa je uničena s svojim poveljnikom vred. Spadala je k organizaciji generala Cončeva. Ta novica je v Sofiji naredila jako mučen vtisk. Tem povedom so imeli pristaši Cončeva posvetovanje, pri katerem so sklenili, maščevati Stojanova za vsako ceno. Prišlo bo torej zopet do novih bojov med bolgarskimi četami, na škodo makedonskim Slovanom.

Knez Ferdinand se je z Ruščuka pripeljal v Branski dvorec pri Sofiji. Prvi maj so praznovali bolgarski socialisti. Nemirov ni bilo. Sofijski socialni demokratje, ki jih je vseh skupaj kakih 2000, so se razdelili v dva tabora — v revolucionarje in revizioniste.

Angleži groze Nemčiji z vojsko.

Angleški admiral Pewioze Fitzgerald je priobčil v „Deutsche Revue“ članek, v katerem grozi Nemčiji z vojsko. Fitzgerald piše, da bo moralo priti do vojske, če bo Nemčija take pomnoževala svoje brodogradje, ker bi bila angleška nadvlada na morju v nevarnosti.

Dnevne novice.

Krška meščanska šola in naši c. kr. okrajni šolski sveti.

Iz Krškega, 5. maja 1905. — Kakor se je poizvedlo, iščejo člani c. k. okrajnega šolskega sveta, ki niso odvisni od vlade, zadoščenja za to, da se ni vsled vpokojenja g. ravnatelja Ivana Lapajne izpraznjeno učiteljsko mesto na meščanski šoli z nemškim učnim jezikom v Krškem tako razpisalo, kakor se je sklenilo, namreč, da mora biti prosilec večš slovenskega jezika v govoru in pisavi, na popolnoma postavni način. — Zahtevajo namreč pri predsedništvu c. kr. okrajnega šolskega sveta, naj se skliče izredna seja te korporacije, v kateri se naj predsedništvo, oziroma dotični referent, ki je mesto razpisal v nasprotju s sklepi c. kr. okrajnega sveta, za to opraviči. — Neodvisni člani te korporacije, namreč zastopnik cerkve, zastopnika deželnega odbora in zastopnika učiteljsstva, ki jih je pet proti dvema od vlade odvisnima (nemškemu „po silinadzorniku“ za meščansko šolo prof. Belarju in nadzorniku za ljudske šole) nameravajo baje zahtevati, da se prvi razpis prekliče in se učno mesto g. Lapajnetu na novo razpiše s pristavkom, da mora prosilec biti večš slovenskega jezika v govoru in pisavi. — Ako se to uresniči, moramo izreči svoje zadoščenje nad energičnim postopanjem slovenskih, od vlade neodvisnih zastopnikov v c. kr. okr. šolskem svetu Krškem, ki so ga uprizorili proti posilnosti nemško nacionalstvo podpirajoče vlade brez ozira na med-sobno slovensko strankarsko stališče. — Take naj bi postopali sploh slovenski politiki na Kranjskem, kadar se gre za skupno slovensko zadevo. Zeleli bi jedino še, naj bi ta korporacija sklenila razpis v slovenskem jeziku tudi za uradni list in naj bi bila prva na Kranjskem, ki bi sklenila, da je njeni

uradni jezik slovenski in da mora vsled tega c. kr. okrajni šolski svet, oziroma njegov predsednik in predsednikov referent, uradovati z vsemi njemu podrejenimi šolskimi vodstvi, torej tudi z vodstvom meščanske šole v Krškem v slovenskem jeziku. — Da ima c. kr. okr. šolski svet kot avtonomna korporacija pravico, to skleniti, o tem pač ni dvoma. — S tem bi se nehali nemški razpisi učiteljskih mest na Slovenskem v nemškem jeziku in s tem bi bila odstranjena tudi enkrat za vselej možnost, da bi se razpisalo ravnateljsko mesto nemške meščanske šole v Krškem brez pristavka, da mora znati presilec slovenščino v govoru in pisavi. — Gospodje neodvisni člani te korporacije, bodite vstrajni in dosledni!

Občine in napisi. — Na predrznost mariborskega občinskega zastopa dajte krepak odgovor! Mesece in mesece smo že opozarjali na nameravani napad mariborskega občinskega zastopa na pravice slovenskega jezika, a ljubljanski občinski zastopnik storil nič razven, da je v neki seji stvar izročil nekemu odseku, ki je pa — molčal. Ker smo to primerno karakterizirali, se zadirata v nas „Narod“ in najbolj sirovi list na jugu „Soča“, češ, „da občinski svet ni mogel vedeti, kaj sklene mariborski občinski svet, ker je ljubljanski občinski svet imel sejo isti dan in ob isti uri.“ Že v soboto smo izrekli svoje začudenje, da se nekateri ljubljanski občinski svetniki take malo zanimajo za javnost, da niso vedeli, kaj se je že tedne in tedne pripravljalo. Lahko bi bili brali prej tudi dnevni red mariborskega občinskega zastopa. Nad vse ostro moramo obsojati, da je zgoraj omenjeni odsek občinskega sveta mesece in mesece molčal, da si smo ga opetovano opozorili na nevarnost, ki preti mariborskemu slovenstvu in ga pozvali, naj govori! Če bi ta odsek odločno izpregovoril in se postavil na stališče „zob na zob“, bi se bili mariborski nestrpnosti gotovo ustrašili. Da so kaj pričakovali, pričalo je dolgo odlaganje sklepa o napisih, naposled so si pa mislili, da se od ponižnih Slovencev ni bati represalij, pa so storili sklep, ki bje vsakem Slovencu naravnost v obraz. — Sedaj stojimo pred dejstvom, da je mariborski obč. svet prepovedal slovenske napise. Mi torej pričakujemo od odseka občinskega sveta da stavi občinskemu svetu takoj primerne nasvete s stališča: Če v Mariboru niso na trgovinah dovoljeni slovenski napisi, ne smejo biti dovoljeni nemški tudi na trgovinah po Ljubljani, in: Ljubljana dobi samoslovenske ulične napise. Prepričani smo, da bo ta sklep v sedanjih časih nemškega nasilstva od večine dež. odbora gotovo odobren. Ljubljanski občinski svet bodi prepričan, da bo ustregel vsem Slovincem, ako bo izvršil svoje narodno dolžnost z ezirom na mariborski sklep z najradikalnejšimi sklepi. Mi stojimo na stališču enakopravnosti, sklep mariborskega občinskega sveta pa nam ravno daje poved, da bomo svojo enakopravnost za brate, ki so v nemških mestih v manjšini! Za vse naj se Nemci zahvalijo svoji nestrpnosti proti slovenskim manjšinam! To je naš odgovor na inzulte nemških listov. Ljubljana bedi prvostolica slovenska v resnici, ne pa samo na papirju ali pri banketih. Občinski svet ljubljanski naj stavi nemudoma predloge, ki se naj izvrše po vseh občinah naše domovine. Na skupno delo za pravice in čast slovenskega jezika.

Program za VI. kongres slovenskih časnikarjev habsburške monarhije dne 14., 15. in 16. maja 1905 v Voloski - Opatiji. I. Dne 14. maja ob 10. dopoldne etvori predsednik osrednje zveze slovan-

skih časnikarjev kongres v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Voloski. II. Odebrise zapisnik V. kongresa v Plznu in se predlaga predsedništvo. III. Organizacija slovenskega časnikarstva; češkega, poljskega, ruskega v Galiciji, slovenskega, hrvaškega, slovaškega, srbskega. IV. Naloga osrednje zveze slovenskih časnikarjev. Skupni obed, ki ga priredi zastopstvo občine Voloske v Opatiji. Obisk grobov slovenskih časnikarjev na ondnotnem mirodvoru. Ob 9. zvečer koncert s plesom. Dne 15. maja ob 9. dopoldne. 1. O dolžnosti urednikov glede pričevanja. R. Cejnek, urednik „Politike“. 2. O novem tiskovnem zakonu, Anton Beaupré, urednik „Glasa-Naroda“. 3. O pošttem predplačevanju časopisov in praktičnih potrebah ruskih galiških časnikov, Markov, urednik „Galicijana“. Ob 12 skupni obed v „Narodnu“ v Voloski. Ob 1. odhod s parobrodom pokraj bakarskega zaliva, Kraljevice, Cirkvenice in Novega do Senja. Povratek v Opatijo. Dne 16. maja ob 9. dopoldne. I. Poročilo o slovenskem ker. uradu. II. Glavna skupščina osrednje zveze: Otvoritev, izvestje poslevedje, blagajnikovo, volitev odbora, kraj VII. kongresa, svobodni predlogi. III. Izvršetak. Odhod v Reko.

Napadi na ženske. Liberalci so pa kavalirji! Ko smo nekoč pisali nekaj o preskrajni ženski svobodoljubnosti, kar se je pozneje potrdilo, je bil ves napredni tabor pokonci, ker se je stvar tikala — liberalcev. Dr. Triller je najbolj vpil. Sedaj je pa najbolj tiho, ko „Narod“ napada članice „Marijinih družb“. Seve, to je kaj drugega! Na ženske, ki niso obilzale parke- tova „Narodnega doma“, sme vsakdo lajati. Nam bi se le čudno zdelo, če bi bil uspeh „Marijinih družb“ nakrat tolik, da bi izginili vsi prestopki med kmečko žensko mladino, a nekaj se mora pripoznati, da delajo „Marijine družbe“ velike delo za moralno moč našega ljudstva. Te pa od naših na rodni nasprotnikov podkupljenim liberalcem ni prav! Ker bode premalo resničnih pregreh, se lažejo o „Marijinih družbah“. Tako so se lagali, da je bila tatica iz okolice Smartne član „Marijine družbe“, nedavno je „Narod“ priobčil obširno pikantno notico o članici brezovške Marijine družbe, Mariji L—t, a izkazalo se je, da ona pri stvari ni prav nič prizadeta. O nekem drugem „Narodnem“ napadu smo prejeli naslednjo „Izjavo“. Podpisano vodstvo izjavlja, da je dnevna vest, priobčena v „Slov. Narodu“ št. 43. tega leta pod naslovom „Oj te Marijine device“ podlo obrekovanje in podtikanje: 1. ker se dotična oseba drugače imenuje, kakor v omenjeni notici, in 2. omenjena oseba ni bila še nikdar ud „Marijine družbe“. Ko bi take sprejemali, potem bi bile res joj! — Vodstvo „Marijine družbe“ na Brezovici. „Narodovi“ napadi so zato take pobalinski, ker jih pišejo npravno najbolj izprijeni ljudje naše dežele. Ravno iz teh tako grozno pedlih dopisov o „Marijinih družbah“ se vidi, kako nesramni izprienci so pristaši „Narodovi“. Zakaj pa „Narod“ molči kot grob o velikih škandalih, ki se godé v njegovi bližini?

Dr. Tavčar se je rešil! Koliko jokanja je bilo v „Slov. Narodu“, ko se je dr. Tavčar bal mariborskih porotnikov! V vseh molevih akordih se je tarnalo in zdihevalo, kakor bi se svet podiral. In dr. Tavčar je postal nezvest svoji stari navadi in je celo govoril v parlamentu — seveda zase in za svojo kožo! No, zdaj je zdiho- vanju konec: Ornogova pravda je zastarela in dr. Tavčar zopet junaško lahko — molči dalje na Dunaju in prvači v Ljubljani.

Nemška šola v Mozirju? „Südsteierische Presse“ piše: Nemško časopisje cele Avstrije od „Marburger Zeitung“ do „Neue Freie Presse“ se silno mnogo peča s „sklepom“ mozirskega občinskega sveta, naj se v četrtem razredu ljudske šole vpelje nemški učni jezik. Ta „sklep“ pa so si Nemci izlagali, na celi stvari ni nič resnice. Na naše tozadevno vprašanje smo dobili sledeče pojasnilo: „Na cenjenidopis z dne 30. aprila 1905 poročamo, da so vsa poročila o

tej stvari neresnična in da so se sterili koraki, da se izsili preklic. — Zupanstvo Mozirje, 5. maja 1905. Župan: Ivan Ovčjak.

Smihelska šola. „Slovenski Narod“ je napadel samestansko šolo v Smihelu, češ, da je tam deklicam „strogo pre- povedano med seboj govoriti slovenski in da morajo le nemški pozdravljati“. Ker se nam je takoj zdelo, da umazano glasilo nemškoslovenske zveze s tem hoče odvrtiti samo pozornost od svoje lastne narodne iz- daje, smo se obrnili do dobro poučene osebe in dobili sledeči odgovor: I. V Smihelu se nikdar ni zapovedalo, da naj otroci nemški pozdrav- ljajo. Kdor je to pisal, je pi- sallaž. 2. Poučuje se tukaj, kakor ve- leva učni načrt, torej poleg slovenskega tudi nemški. Neobligatna predmeta sta tudi itali- janski in francoski jezik. 3. Želi se, da bi se kmet. otroci ne silili, da se morajo učiti nemški. Žalostno je, da se v tej zadevi ničesar ne stori! 4. Kdor pride v smihelski samostan, more slišati slovenske deklice, ka- tere govore nemški, pa tudi nemške in ital. deklice, katere govore slovenski. 5. Se nihče se ni pritožil, da se njegova hči tukaj nauči preveč nemški pač pa, da premalo, in zato je že ta in oni svojega otroka vzel iz za- voda in ga poslal drugam, kjer bi imel več prilike priučiti se nemškemu jeziku. Odgo- vorni urednik „Sloven. Naroda“ naj torej rajši v c. kr. deželnem šolskem svetu varuje pravice slovenščine pri šol- lah, ki so plačane iz javnega denarja! Zakaj ne stori nič proti nemškim nadzornikom? Zakaj ga ni pri seji, kadar se odločuje o slovenskih zadevah? Tam naj dela, ne pa po krivici napada privatnih šol!

„Slovensko planin. dru- štvo“ vabi svoje člane in prijatelje dru- štva k otvoritvi „Divaške vi- lenice“, ki se vrši v nedeljo, 14. maja ob ugodnem vremenu. Ta krasna ped- zemska jama je le četrt ure oddaljena od postaje Divača ter tudi za dame in otroke lahko pristopna. V jami nahajamo polno krasnih kapnikov, velikanskih stebrov in ob stenah visečih zastorov z režnardečimi obrobi. Ker je divaška občina vedno skrbno pazila, da se ni jama razsvetljevala z bak- ljami, so vsi kapniki snežnobeli in tudi ne- poškodovani. Sedaj ima vilenico v najemu „Tržaška podružnica slov. plan. društva“, ki je letos dehod in pota temeljito popravila in skrbela tudi za zadostno razsvetljavo. V jami bode svirala godba. Popoldne se vrši pod senčnim drevjem okoli jame velika ljudska veselica, pri kateri bode za zabavo in telesne potrebe zadostno pre- skrbljeno. Udeležniki iz Ljubljane in drugih postaj na Notranjskem naj si preskrbe vožne listke za tje in nazaj. Poštni vlak gre iz Ljubljane ob 4.55 zjutraj ter se povrne ob 11.20 ponoči. Brzovlak zapusti Ljubljano ob 5.59 zjutraj ter se povrne ob 11.42 ponoči.

Tatvine v Trstu. Tatvin v Trstu še zdaj ni konec. Tatovi so čimdalje predrznejši in poiskujejo krasti ob belem dnevu v obljudenih ulicah. Predvčeršnjim sta ob 4. popoldne postajala dva sumljiva človeka pred manufakturno trgovino Elize Levi na trgu Goldoni. Petem, ko sta si ogledovala izložbo par minut, sta razbila šipo sta se hotela v naglici polastiti nekaterih predmetov; uslužbenci, ki so slišal pok, so jih prepodili; ta dva sta pa pobegnila in sta svojo srečo poskusila zopet v Via Nuova pred trgovino Gvida Romanin; tu so ju pa vjeli. Eden je Karol Bežek, drugi pa Franc Feigl. Nekemu Filipu Petelinu so ukradli neznan tatovi perila za 34 kron, Mariji Mar- telanc pa tudi perila za 31 kron.

Za župana v Zgornji Siški je izvoljen G. Zakotnik.

Slovinci v Ameriki. Fin- žgarjevega „Divjega lovca“ je predstavljalo na Belo nedelje v Cleve- landu društvo „Triglav“. — Slovenski leposlovni list „Nada“ je pre- nehla izhajati. — Slovensko knji- garno ustanovi uprava vrle „Nove Do- movine“ v Clevelandu. — „Družba sv. Moherja“ ima v New Yorku že 469 udov.

Sest oseb ogrizel je pri Dom- žalah neki stekli pes. V deželno belnišnico so danes prepeljali Sevsika Alojzija iz Kleč in Frana Kepica iz Dragomelj pri Dolu.

Osebnosti. Sodnijski ad- junkt gospod J. Toporiš je prestavljen iz Crnomlja v Ribnico, avskultant gosp. dr. Jakob Kušej je imenovan za sodnj- skega adjunkta v Crnomlju. — Vpokojen je davkar gospod J. Sumenjak v Gornjem Gradu.

Utonila je 15letna epileptična Ma- rija Marn v Vrhpolju pri Vipavi v jarku, v katerem je bilo komaj za škaf vode.

Hinavka. Marija Smukavec, ki je obsojena na smrt, ker je pripravila svo- jega ljubimca do tega, da je ustrelil njenega moža, je pisala svoji sorodnici v Behinj. V

pismu ji je med drugim tudi naročila, da naj gre poskropit grob njenega moža — z žegnane vode!

V konkurzu je imovina Ureša Stefanoviča, črevljarja v Metliki.

Nesreča na železnici. Vče- raj zjutraj so našli na železniškem mostu nad Otočami povoženega moža, ki zapuša 7 nepreskrbljenih otrok.

V Gorico je prišel Don Carlos s svoje soprogo. Nastanil se je v hotelu „Südbahn“, kjer ostane 14 dni.

Odlikovan arhitekt. Pri na- tečaju namestništva v Zadru za neke večje zgradbo je dobil od 10 projektov prvo na grado arhitekt Fran Kaudela iz Ljub- ljane.

Poročil se je v Metliki g. Alojzij Mihelčič z gđ. Mici Suklje. Ce- sitamo!

Ustanovni shod „Strokov- nega podpornega društva“ v Litiji se je vršil včeraj ob obilni udeležbi delavcev in delavk. Govorili so: Ablauf, Bric, Erženova, Jeriha. Pristo- pilo je lepo število članov. Obširnejše po- ročilo še priobčimo. Mlademu društvu, usta- novljenemu v hudem boju, želimo mnoge uspeha in pričakujemo, da bo vse lit. delavstvo pristopilo vanje.

Goriški lov. Pri oddaji lova na Goriškem na javni dražbi so oddali neka- tere love za precej visoke vsote: V Biljah (klicna vsota 40 K) ga je vzel g. Jožef Mo- zetič za 400 K. V St. Andreju (klicna vsota 101 K) g. Karol Nanut za 600 K, v Dorn- bergu g. Fr. Drufovka za 280 K, v Rupi g. Andr. Jakil za 301 K, v Mernu g. Andrej Jakil za 486 K, v Podsoboti g. Jož. Terčič za 151 K, v St. Mavru g. Janez Fonžari za 181 K, v Prvačini g. Anton Vedopivec za 160 K, v Ravnici g. Stefan Cej za 280 K, v Sempetru g. J. Sinigoj za 325 K, v Če- povanu g. Leop. Kafou za 121 K in g. Ste- fan Kafou za 12 K, v Cerovcu g. Ant. Fa- bris za 32.70 K in Alojzij Cotič za 16 K.

Radič izgnan iz Prage. Hrvaški pisatelj Stjepan Radič je moral te dni na policijsko povelje takoj zapustiti Prago, kjer je imel nekaj predavanj.

Zaupnica županu. V soboto, dne 29. aprila 1905. je sklical vrtojski župan občinsko sejo. Ko se je dokončalo raz- pravo o točkah, ki so bile na dnevnem redu, naznanil nam je župan, da ga je neki „dalkoplačevalec“ iz Vrtojbe napadel v „Slov. Narodu“ od 18. aprila t. l., ter nam povedal vsebino istega članka, v katerem se „dalkoplačevalec“ spetika nad občin- skimi računi in je v skrbah za občinsko blagajno, češ, da ni v pravih rokah. Župan je zahteval, naj zbrani starašine presodijo osebino istega članka ter, ako se z istim člankom strinjajo mu dajo nezaupnico. Sta- rašine pa, kateri poznamo našega župana kot poštenjaka in skrbčega za blagor ob- čine, smo vsi kot en mož glasovali za za- upnico g. županu — le Jakob Maraž je bil za nezaupnico, radi česar smo bili vsi navzoči starašine (21) tako ogerčeni, da je nastal velik ropot in se je Jakob Maraž, peneč se jeze — odstranil. — Zbrani starašine obsojamo z vsem razsodnim ljud- stvom vred dotični članek v „Slov. Nar.“ kot neumesten, razžaljav in lažnjiv. — V Vrtojbi, dne 2. maja 1905. — Franc Gor- kič, podžupan; Ivan Koglot, podžupan; And. Humar, podžupan.

Neljuba pomota se je vrinila nedavno v poročilnih izpredit sodišča pod naslovom huda zausnica. V notici je zabeleženo, da je sodišče gostilničarja gosp. Franceta Premrova obsodilo na 6 tednov ječe, mesto: da je Anton Rovani, bajtar v Martinjaku planil na Debevca Ja- neza, ker mu je ta v prepiru v Premrovovi gostilni klobuk z glave zbil, ter mu zadal 2 krepki zausnici po levem ušesu, tako, da mu je bobnič počil. Za to je bil T. o. n. Rovani obsojen na 6 tednov ječe. S tem bodi neljuba pomota popravljena.

Štajerske novice.

Š. V. Teharjih je dne 3. t. m. umrl gospod Jožef Pečnak, veleposestnik tamkaj. Pokojnik, vrl slovensk narodnjak, se je celo življenje prav živo zanimal za razvoj slovenstva na Spodnjem Štajerskem, zlasti pa za domačo zgodovino plemenite vasi Teharje. Raziskaval je zgodovinske vire, ki imajo dokazati plemenitenje Te- harjanov. O teh svojih raziskavanjih je iz- dal tudi posebno knjigo. Njegovo rodoljubno in verno srce se najbolj zrcali iz testamenta, kjer je visoke, po tisočakah broječe, vsote zapustil za naredne namene: za di- jaški dom, za dijaško kuhinjo v Celju itd. Zlasti mnogo je žrtvoval za postavljenje nove župne cerkve v Teharjih, dobro ve- doč, da je imeti nov božji bram, ena naj- bolj vročih želja teharskih Slovencev. Da se zidanje cerkve pospeši, je v oporoki sta- vil pogoj, da se izplača določena vsota samo tedaj, če se ista dogradi do gotovega ter- mina. Slovensko Teharje, ki je izgubilo

euega najboljših svojih sinov, priredi pokojniku prelep pogreb. Zlasti teharski fantje, skrbje, da se izkaže najstarejšemu prvoboritelju dostojna zadnja čast. — Naj v miru počiva!

š Označbe slovenskih ulic. Prihodnji teden se slavi stoletnica smrti velikega nemškega pesnika Schillerja. Pri tej priliki se nam vsiljuje vprašanje, kaj je storilo Celje v proslavo tega velikana. Če se sploh prizna pristnost ozir. pravica obstoja celjskemu nemštvu, potem pač lahko oni, ki se štejejo Nemci, zakrijejo v sramoti svoje oči, kajti po Schillerju je imenovana ena do zadnjega časa najbolj zapuščenih ulic, katere je sedaj okrasila in nekaj življenja vanjo spravila slovenska tiskarna. Po velikem Goetheju pa sploh ni nobena ulica imenovana, pač pa so posvetili Bismarcku, ki za avstrijske Nemce ni storil ničesar dobrega, najlepši trg pred kolodvorom. Že iz tega je posneti, da je naš in Nemcem pri imenovanju ulic prvi in zadnji namen izizivanja Slovencev.

š Iz Rogatca. Naš trg je zagrizeno nemško gnezdo, kjer se sme Slovincem delati krivica, kakor se komu poljubi. Vse nepostavnosti oblasti mirne gledajo in jih s tem odobravajo. Kljub temu, da je sodni okraj do 98% slovenski, ima sodišče samonemški nadpis zunaj, pa tudi v notranjem je vse nemško. Nadpisi pri občini so samonemški, istotako na pošti in drugod. Na kolodvoru bi imeli biti dvojezični nadpisi, ker jih ne, kateri nemški gospodje za nič nočejo gledati, raje napisov sploh ne napravijo. To je pač vrhunec nemške nadutosti. Naša šola je samonemška, kjer se učijo otroci hajlati in svojo materinščino zaničevati. Šolski prostori se oddajajo na razgolo nemški sudmarkovski knjižnici itd. Vrsta takih in enakih krivic je predolga, kakor da bi vse tukaj našli. Kdaj se vendar kdo oglasi za pravice ubožnega slovenskoga trpina tudi v našem kraju! Se je čas rešitve, zato na dan slovenski delavci, da se nam ne začnejo tudi tukaj meje pogrezati.

Ljubljanske novice.

lj Komedija s Schillerjem. Getove bi se slavni nemški pesnik Schiller trikrat obrnil v grobu, ko bi dični gospod gimnazijski ravnatelj Senekovič ne priredil slavnosti na čast Schillerju. Danes je izdal — najbrže pod vplivom c. kr. Vse-nemca dr. Wedana — silno bombastičen cirkular, v katerem proslavlja Schillerja ter zabičava dijake, da brez njegovega dovoljenja ne sme izostat od slavnosti noben dijak. Dolžni so priti k slavnosti vsi dijaki višje gimnazije in dijaki nemških razredov nižje gimnazije. Da bi pa vendar kdo ne izostal, je bistroumni g. ravnatelj Senekovič v svoji modrosti odredil, da se vrši slavnost danes popoldne takoj po šoli. Klobuke in knjige morajo dijaki pustiti v šoli. Slavnost se vrši v gimnazijski kapeli in sicer bo razprijaznice najprvo bral Wedan Schillerjevo pesem „Das Lied von der Glocke“, potem bo pa prof. Puczkó govoril o Schillerju, seveda tudi o njegovem velikem pomenu za nemški narod. Ko bo cela komedija pri kraju, bodo dijaki šele smeli domov. Jutri bodo imeli prosto. Na II. državni gimnaziji in tudi po nekaterih drugih ni Schillerjeve slavnosti.

lj Veličasten pogreb je imel v soboto tu umrli podpolkovnik v pokoju, gospod Fr. Smolnikar. Spremljal ga je na zadnji poti bataljon 27. pešpolka, kateremu je poveljeval podpolkovnik gospod Brauner in vojaška godba. Sprevod je vodil frančiškanski župnik P. Hugolin Sattner. Za krsto so stopali najprej sorodniki, potem pa veliko število vojaških, svetnih in duhovskih odličnikov ter velika množica pogrebcev iz vseh stanov. Pogreb je pričal o izredni priljubljenosti prera- umrlega gospoda podpolkovnika, kateremu bodi zemljica lahka! O tej priliki omenjamo še, da se je gospod Fr. Smolnikar udeležil v Bosni kot adjutant 17. pešpolka bitke pri Jajcih, zakar je dobil posebno pohvalo. V novembru leta 1878. je bil gospod Smolnikar imenovan za nadporočnika 14. pešpolka v Lincu, potem je prišel na Dunaj, odkoder je šel potem v Krievijo, kjer je sodeloval s stotnikom Sperl, ki je sedaj v Ljubljani. Pozneje je bil dalje časa kot stotnik v Kraljevem Gradcu, kjer je tudi postal podpolkovnik. Zanimivo je, da so živeli sedaj vsi trije adjutanti, ki so bili povodom bosenske okupacije pri pešpolku, gg. Prašnikar, Ambrožič in Fr. Smolnikar, v pokoju v Ljubljani. Te tri gospode se je vsak dan videlo skupno v „Zvezdi“.

lj Samomor nadzornika dež. naklade. Vstrelil se je včeraj okoli 4. ure popoldne Zvonimir Zor nadzornik deželne naklade v svoji pisarni na Miklošičevi cesti. Vstrelil se je na stolu sede z revolverjem v sredo čela, ter bil takoj mrtev. Poklicani zdravnik g. dr. Zajec ni mogel drugega konstatirati, kot že nastopivšo smrt.

Samomorilec je nudi mučen in žalosten prizor. Slonel je na stolu, desna roka z revolverjem je slonela na prsih, leva mu je visela ob strani, a iz srede čela ter iz leve nosnice je curjala rdeča kri. Smrt je nastopila, ker je krogla razbila čelno kost, ter pretresala in zmečkala možgane. Pravi vzrok samomora še ni znan. Najbrž je storil nesrečen korak v stanju duševne zmedenosti. Že več tednov so opažali na njem nenavadno zmedenost. Prišel se je k dež. odboru pritoževati, zakaj ga vedno tja kličejo, a klical ga ni nihče. Fantaziral je o nekem primanjkljaju, a danes izvršena revizija je našla blagajne v najlepšem popolnem redu.

lj Pokopali so gospo Marijo Mandič, vdovo po pokojnem prvem slovenskem „Sokolu“, učitelju telovadbe gosp. Mandiču.

lj Pevsko društvo „Ljubljana“ je na predvčerajšnjem obnem zberu izvolilo za svojega predsednika hišnega posetnika in gostilničarja v Florijan-skih ulicah g. Dachsa.

lj Pošten najditelj. Svečarski vajenec Alojzij Kefer je našel danes zjutraj v mestu 135 kron 60 vin. in jih takoj oddal pri mestnem magistratu. Izgubila jih je bila služkinja Neža Redekeva, po poti na pošto.

lj V Ljubljano se je včeraj pripeljalo 130 Medjumorcev, ki bodo delali na progi južne železnice.

lj Prijeti dezertar. Dne 6. t. m. se je bil odstranil od svoje stotnije prostak Anton Lutterdorfer, ker se pa ni ob pravem času povrnil, ga je iskalo po mestu več vojaških patrolj. Ponoči ga je zasačil nadstražnik Ažman, ko je bežal bosoneg pred vojaško patroljo po Zvonarskih ulicah in ga prijel. Izročil ga je potem patrolji.

lj Vtopljenec v Ljubljanci. Vtopljenec, katerega so našli v petek zjutraj v Grubarjevem kanalu je, kakor se je dognalo 88letni vdovec in dninar Matevž Dolinšek iz Stranj v kamniškem okraju. Njegov sin Albert služi na Vrhniki v pivovarni.

lj Kako se Ljubljančani to-žijo. Če kega spremlja policaj, izvestno ni preveč častno. Tega mnjenja je bil Ivan Hafner, ki je tožil Ivana Šverluga, kateri je pred Oražmovo gestilno v Vodmatu govoril, da sta ga policaja peljala v klenjenega. Ker to ni res, bode Hafner pred ljudmi moral to preklcati. — Ker njegov pes ni imel torbe je bil na ovadbo nadstražnika K. Mol-tarja ovaden K. Vilhar, ter obsojen na 3 K globe. — Avgust Jordan je vrgel na Veliki ponedeljek M. Jeras pri Virantu ob tla in jo poškodoval. Priča Ravnikar je izjavil, da je bila Jeras močno pijana. Jeras pravi, da ji je Jordan dejal: „Presneta baba, kako šobe pa igraš“ in jo je vrgel na kamen. Na sod-nikovo vprašanje, če zahteva odškodnino, pa pravi: „Bog oče nebeški, saj sem pet me-secev ležala“. Obsoda: Avg. Jordan je ob-sojen na 20 kron globe ali 48 ur zapora, Jerasovi pa mora plačati 5 kron za belečine. — Anton Peršin je obdolžil Jožefa Princa, da mu je vzel prstan. Stranki sta se poravnali.

lj Smrt vsled zavžitega ko-ščka mesa. Včeraj opoldne se je za-davil pri kosilu v Rožnih ulicah št. 35 sta-nujoči, 60letni mizar Jakob Vehar iz Rovt. Zavžil je košček mesa, ki mu je ostal v grlu. Bil je takoj mrtev.

lj Čudne razmere. V I. c raz-redu I. drž. gimnazije se je prepovedalo nabirati za Prešernov spomenik.

lj Serenado so priredili včeraj poštini uslužbenci vodji tukajšnjega glav-nega poštnega urada g. Sorliju, ki gre v pokoj.

lj Socialnodemokratski shod v kazinskem steklenem salonu se je vršil dne 1. t. m. dopoldne od 1/2 10. do 1/2 12. ure. Shoda se je udeležilo okoli 300 oseb. Predsedoval mu je uslužbenec okrajne belniške blagajne, govoril pa je gosp. Etbin Kristan. Govornik je rekel, da se 1. majnik praznuje zato, ker je simbol prerojenja narave iz zimskega spanja. Posebno buržoazija ga je včasih praznovala z velikimi slavnostmi. Ker je pa delavstvo spalo in še spi, vzelo si je tudi prvi majnik za simbol svojega še nedoglednega prerojenja. Vse delovanje, vsi protesti njihove stranke merijo na to, da zadobi vesoljno delavstvo 8urni delavni čas. On (Kristan), pa je še večji grešnik in je za 8urni delavni čas. Buržoazija pravi, da delavci hočejo zato imeti 1. majnik za praznik, ker so leni. Sebe pa ne vidi, ko se cele mesece valjajo po letoviščih, a de-lavec jim mora z žulji podpirati to lenobo. Stroj, ki potrebuje na dan 3 tone premoga, mora se bolj polagoma kuriti, ako se hoče ž njim delati 12 ur, kakor pa, ako se hoče delati le 8 ur. Opravi pa v obeh slučajih isto delo. Taka je s človekom. Vsa kultura bi ne bila danes brez delavcev na taki vi-šini, a je pa še neznatno razširjena. Tudi širša masa naj jo živi. Obregnil se je go-vornik tudi ob vladiko Strossmayerja, češ, odkod je dobil denar? Od delavcev. Isto-tako hranilnice, posebno ljubljanske mestne. Vsi milijoni so delavski žulji. Zaktjučil je

govor s pozivom, naj vsi delavci pristopijo k njihovi organizaciji in da se bo današ-nja veselica pri „Novem svetu“ vršila v zavesti, da vre po celi Rusiji in da se ab-solutizem raznih Nikolajev in Plevejev ne bo razširil. Povedarjal je posebno, da je slo-vensko delavstvo navdušeno le pri ovičku, a kadar je treba pokazati z delom, imajo vsi mačka in vsled tega je prav, da se jim godi slabo. Pozival jih je na samopomoč.

lj Zidarska dela. Mnogo delav-cov še manjka tu, da bi se moglo pričeti z delom povsod. Do zdaj so začeli snajžiti: skupno A. Degenhijevu hišo v Dalmati-novih ulicah, F. Supančičevo na Bleiwei-sovi cesti, dr. Požarjevo v Sodnijskih uli-cah, šestero hiš pred Kozlezijsko, dve vili in Kozelj-Kosovo hišo na Del Cottovem svetu. Z novimi zgradbami še niso pričeli. Park na škofevih parcelah so dovršili. Pred Ko-lezijo je pritično hišo zgradil A. Pelc. Po-slepja nemškega viteškega reda se bodo to poletje predelala, razširila in prenovila. Rabilo se bo tam okoli 200 zidarjev in de-lavcev.

lj Izgubljene reči. G. Antonija Strnadova je izgubila denarnico s 14 kro-nami. Marjeta Ostruškova je pa izgubila de-narnico z vsoto 80 kron.

Izpred sodišča.

Nepoboljšljiv tat. Šele 18 let stari Jožef Regar, pekovski vajenec iz Bele peči je bil že šestkrat zaradi tatvine kazno-van. Svojemu mojstru Janezu Dolencu je iz-maknil gotovine 38 K. Na Dunaju je iz-maknil Janezu Prašilu denarnico z vsebino 14 kron in zastavni list; ravnotam pekov-skemu mojstru Petru Grieshammerju 28 K za prodani kruh. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

Razne stvari.

Najnovejše.

Natakar ustrelil kavar-narja in sebe. Na Dunaju je natakar Chervath ustrelil svojega šefa kavarnarja I. Czpanyja in sebe, ker je kavarnar sramotno zapustil natakarjevo sestro.

Vojaške vaje angleške me-rnarice so odpevane, ker bi lahko pri-šle do kakih konfliktov, ako bi se sedaj vr-šile tudi v bližini vojnega pozorišča.

Petishod avstrijskih mest se je vršil te dni na Dunaju.

Ločitev zakona v starosti dvainosemdeset let. Neka 82 let stara gospa v Ohio toži sedaj svojega moža na ločitev zakona, ker je vrgel neko knjigo v obraz. Mož pravi, da žena ni po-mislila, koliko let je ona metala na njega lonce in druge posode.

Sreča „kočijažev v Ame-riki“. V Glen Falls v Ameriki se je poročila vdova bogatega trgovca N. O. Griffina, 60 let stara ženska, s svojim 18 let starim kočijažem. Nedavno je nekaj sličnega napra-vila Carnegijeva nečakinja.

Najboljše plačani uradni-ki mesta New Yorka. Uredniki lista „World“ so izračunili, da imajo — hišniki mestnih šol najboljše plačo med mestnimi uradniki, kajti oni dobivajo na leto od 2000 do 7000 dolarjev.

Aretirali so v Kairianar-hista Biondino, tovariša Brescije-vega, morilca laškega kralja Umberta.

Francoski zunanji mini-ster Delcasse dementira vest da na-merava odstopiti.

Samoumornik. Mona-kove, 4. maja. Slikar Geza Tibauer iz Bu-dimpešte se je najprej hotel ustreliti; ker se mu pa to ni posrečilo radi napake pri pe-telinu, je vzel ostro iglo in klavir, dejal re-volver na mizo in na ta način vžgal pa-trono. Krogla ga je zadela v srce. Zgrudil se je takoj.

Učitelj ubil učenca. V Gorešti na Romunskem je učitelj radi neke neza-dostne naloge tako natepel učenca, da je učenec v učiteljevih rokah umrl.

Zadeva grafice Montigno-zo je rešena na ta način, da grafica malo princezinjo Monico ohrani še nekaj časa, da dobi večjo apanažo, da pa se odreče saškemu državljanstvu. Glede snidenja grafice z nje-nimi otroci sta se stranki baje tudi spora-zumeli.

Hčer prodal turškemu paši. Na Dunaju so aretirali 44 let starega artista Alberta Sauerja, ker je za 24 000 kron pro-dal svojo 17 let staro hčer za kratko dobo nekemu turškemu paši v Carigrad. Da so dekle preslepili sta oče in paša napravila navidezno poroko. Pri paši je bilo dekle same en teden. Po preteku tega časa je na-znanil paša deklici, da je sultan radi nje nanj silno jezen, ker bi na njenem mestu imela biti le kaka princezinja in da jo mora prodati v Smyrno če se noče vrniti k očetu. Njegov sluga jo je takoj odpeljal na kolo-dvor, kjer jo je že čakal oče, da se odpelje z njo na Dunaj.

Pri poroki nemškega pre-stolonaslednika bo zastopal našega cesarja nadvojvoda Jožef Ferdinand.

Telefonska in brzojavna poročila.

Jesenice, 8. maja. Delavci podjetja M adile stavkajo. Stavkuječih je okoli 500 oseb.

Dunaj, 8. maja. Zbornica bo imela svojo zadnjo sejo najbrže v soboto, nakar bodo zbornične počitnice do 4. junija. Dne 18. majnika bo pričel zborovati češki dež. zbor, ki bo zboroval do 4. junija in rešil začasni proračun in najnujnejše deželne za-deve. Zmernim nemškim strankam se naj-brže posrečilo pregovoriti radikalne Nemce, da ne bodo zahtevali nadaljevanje obstruk-cije, ki bi preprečila redno delovanje ne le v češkem deželnem, marveč tudi v držav-nem zboru. Po končanem zasedanju češkega deželnega zbora bo zboroval kratek čas tudi državni zbor, ki bo rešil začasni proračun. Zbornica bo razpravljala tudi carinski tarif, zakon o vojaški pripravi in pa postav o šekih, nakar bodo poletne zbornične počit-nice. Drž. zbor bo nato sklican šele oktobra. Dotakrat bo tudi že najbrže izpremenjeno ministrstvo. Dosedaj je nameravani izpre-membi v ministrstvu le znano, da bo ime-novan za češkega ministra načelnik češkega kluba dr. Pacák. Nadalje poročajo, da bo imenovan sedanji poljski minister dr. Pie-tak za pravosodnega ministra, njegovo mesto bo pa zavzel načelnik poljskega kluba grof Dzieduszycki. O imenovanju trgev-skega finančnega in železničarskega ministra ni še določene ničesar. Izključeno ni, da ostane dr. Hartel naučni minister. Na vsak način dobe v izpremenjenem ministrstvu Nemci, Čehi in Poljaki svojega ministra.

Dunaj, 8. maja. Tisza je danes v av-dijenci zoper prosil vladarja, naj ga odpusti, a vladar tej želji ni ugodil, ker ni dobil še naslednika. Tisza je prosil državnega finanč-nega ministra Buriana, naj prevzame mesto ogrskega ministrskega predsednika, a Bu-rian je odklonil. Po pogovoru z Geluchov-skim in avstrijskim ministrom za notranje stvari je Tisza odpotoval nazaj v Budim-pešto.

Dunaj, 8. maja. Radi spoliranja ame-riških listov aretirani poštni ekspedient Ne-mec je svoje dejanje popolnoma priznal.

Trst, 8. maja. Na inženirja „Stabili-mente technico“, Joergensena je neki odpu-ščen delavec petkrat ustrelil in ga smrtno-nevarno ranil. Nato je ustrelil delavec sebe.

Peterburg, 8. maja. Vse kaže, da bo v kratkem miru na bojišču zopet konec. Japonci so dobili veliko ojačen in so svoje izgube pri Mukdenu že popolnoma izpopol-nili. Pri Rusih je sedaj izborna disciplina.

Tokio, 8. maja. O ruskih torpedov-kah, ki so odplule iz Vladivostoka, se ne ve nič natančnega. Tu menijo, da se se vrnile.

London, 8. maja. Japonski list „Dzi-disimpo“ prinaša popoln pregled ruske vojs-ke in popis posameznih oddelkov, kar priča, da imajo Japonci izborna razvito ogleduštvo.

London, 8. maja. „Weekly Dispatch“ poroča iz Tjencina: Iz dobrega vira se glasi, da nameravajo Japonci sredi maja zasesti Sahalin pod vodstvom generala Haraguhija, Takenovhija in polkovnika Korcumija kot štabnega šefa. Čete so že pripravljene v Hi-rozaki.

London, 8. maja. 30 000 pri Muk-denu padlih Japoncev so z veliko slavnostjo prištel med bogove. Dotične slavnosti se mikado ni mogel udeležiti, ker ga grlo boli.

Saigon, 8. maja. Ruska ambulančna ladja „Kostroma“ je priplula sem, kar se tolmači s tem, da se bliža Nebogato-ve bro-dovje. Ob rtu Jaques je 16 transpernih ladij. — Roždestvenskega brodevja je pri Anamu.

Peterburg, 8. maja. Danes poneči je gero- v 20 hišah, 14 hiš je popolnoma pogorelo.

London, 8. maja. V noči 5. t. m. je videl neki parnik 50 milj severovzhodno od Labuana veliko brodevje, ki je obsta-jalo iz dveh divizij. Brodovje je stalo mirno.

London, 8. maja. Iz Sangaja brzo-javljajo „Lokalanzeigerju“, da so zapazili del japonskega brodevja pri Flušimi. To da japonsko brodevje ne začne bitke, razlagajo s tem, da so izgube brodevja znatne. Poleg „Jašime“ je potopljena tudi „Mikasa“.

Koroške novice.

k **Saški kralj** se je te dni pripeljal na Trbiž, kjer je bil slovesno sprejet. Pretekli teden se je z nadvojvodom Franc Ferdinandom udeleževal lova na Stajerskem.

k **Prijeta tatinska družba.** V Celovcu so prijeli tatinsko družbo, ki je na raznih krajih vlomila. V družbi sta tudi 16-letni pekovski pomočnik Karel Sorca iz Bistrice pri Pliberku in iz ljubljanske prisilne delavnice pobegli Karol Sibitz.

k **Celovške občinske volitve.** Pri občinski volitvi prvega razreda so dobili: J. Suppan 228, Karol Zier 214, J. Ahatz 199, Karol Fornara 118, Franc Lerch 175 in Ambroz Brugger 161 glasov. Viljem pl. Dietrich je dobil 123 glasov in torej ni izvoljen. Magistratni gospodi je bil „prekleričen“, ker je opozarjal na razne magistratne neumnosti.

Književnost in umetnost.

* Nova knjiga Reinkejeva.

Reinke, znani profesor botanike v Kielu, ki je izdal znamenito knjigo „Die Welt als That“, je spisal zopet novo delo: „Philosophie der Botanik“, Leipzig, J. A. Barth, 1905. Reinke povdarja inteligenco, ki se javlja v ustroju rastlinskega organizma; razvija svojo podmeno o dominantah in pobija nauk tistih, ki razlagajo življenje zgolj mehansko. Najbolj bo zanimalo naše „moniste“ zadnje poglavje Reinkejeve knjige o „postanku življenja“. Reinke pravi: „Hipoteza o praplojenju je polna protislovij. Delo konča z besedami: „Kot naravoslovec pravim: organizmi so tudani, kot filozof pa: organizmi so vstvarjeni“.

* **V znamenju življenja.** Slike in črtice. Ferdo Lev. Tuma. 19: Založil pisatelj: 05. Natisnil A. Slatner v Kamniku. Maksim Gaspari 19/05. Str. 109. Dobiva se pri L. Schwennerju v Ljubljani. Cena 1 K 50 h. — G. pisatelj Ferdo Lev. Tuma je posvetil knjižico „Sobojevnikom in prijateljem svojim, mladim slovenskim umetnikom... Na umetniški razstavi v Ljubljani leta 1905. Ob času vstajenja. Pisatelj te knjige.“ Letos ni bilo še nobene umetniške razstave v Ljubljani... Devet črtic je v tej knjižici. Prva „Na ladji“ je lična silhueta, druge se pa preveč belehne. Pik in pomišljajev je toliko, da pride človek od samega premišljevanja v ekstazo. Tu beremo: „Kar se je nabralo viharjev v teku stoletij milijonskih, so tulili danes, ruvali so dreve iz tal in trgali skale z gor... V okrilju viharja, na perutih vetrov je odhitevala moja duša v veseljnost, v sveti pobožnosti brezumno hrepenela, da bi položila svoje srce na žgalni oltar mlade device... Atomi so spočeli nova vsemirja iz vsemirij, kakor se vedno bila in bodo... Moja duša je umirala v tej brezumni molitvi. Molil sem — in moja molitev je bila kri... (22) Spominjal sem se v tistih trenetkih neumnih otroških let, četudi jih drugi hvalijo. Samo moj porod je stal tu v svoji resničnosti, ki se mi ni zdel nikdar tako strašna in grozna, kakor tista laž, v katero so me pahnili potem novorojenca. In v tej črni laži sem gomazil in umrl, kakor poginja še na milijone drugih ljudi... (38) Pri g. pisatelju gre rado vse v milijone, kajti milijon je lepa beseda, ki se veliko lepše bere kakor pa dvajset ali tisoč. Vkljub temu je nesrečen, kakor nam zadostno izpričujejo navedeni citati. Nesrečni so tudi vsi njegovi junaki — od prvega do zadnjega. Tu je umni kant, ki se joka, Dion je razcapan, Roman je jetičen, „Moj prijatelj Ivan“ je nevrasteničen, slikar Dolnik ima bolezen v hrbtenici in svoji priležnici pravi Hundevieh, ter ji razbije nos. Strašne stvari človeka mučijo, preden prebere to drobno knjižico, ki je izšla dvajset let prepozno, kajti te vrste dekadentizem se je že davno preživel. Z mrzlično nervoznostjo se pisatelj varuje, da pri besedi bog nikoli ne zapiše velikega B. To bi bilo preveč klerikalno, zato vsakokrat, kadar zapiše Bog, hitro prečrta B, da ga ne bi kak modernizem zasledil pri takem nazadnjaštvu. Portret pisateljev in naslovno stran je naslikal g. M. Gaspari.

* Na italijanskem je izšel prevod znanega kitajskega modroslovca Lao-tsea, sodebnika Konfucijevega. Njegovo delo Tao-te-king (knjiga pota in kreposti), ena najstarejših verskih knjig in vrhunec kitajskega modroslovja, nas še dandanes zanima zaradi svojega vzhodno-azijskega kolorita in originalnih misli. Italijanski prevod je priredil Viljem Evans (Il libro della Via e delle Virtù die Lao-tse; Fratelli Bocca, Torino 1905). V italijanskih literarnih krogih pa je to delo povzročilo precejšen šum, ker je dodejana razlaga popolnoma dobesedna taka, kakor jo je že 20. julija l. 1900. prinesla pariška „Revue blanche“ izpod peresa Aleksandra Ularja, ki je na filozofskem kongresu komentiral Lao-tseja. Najboljši prevod Lao-tsejev je pač francoski prevod Stanislava Juliena; toda knjigo je težko dobiti.

Zahvala.

948

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja med boleznijo in ob smrti svojega iskreno ljubljenega brata, gospoda

Franc Smolnikar-ja

c. in kr. podpolkovnika v p.

za krasne darovane vence kakor tudi za izredno številno in častno spremstvo k zadnjemu počitku predragga pokojnika izrekam v svojem, kakor tudi v imenu svojih bratov in sestr vsem sorodnikom, prijateljem in znanem najtoplejše zahvalo.

Posebej se še najiskreneje zahvaljujem c. in kr. generaliteti, slavnemu c. in kr. častniškemu zboru in velečastiti duhovščini.

Vsem in vsakomur prisrčni: Bog plačaj!

Ljubljana, 6. maja 1905.

Luka Smolnikar
stolni vikar.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti, gospe

Marije Mandič

soproke magistratnega uradnika

izražava preč. gospodu prelatu Rozman-u, gospodom pevcem za krasno petje, ter za krasne darovane vence in vsem, in vsakemu posebej za spremstvo k zadnjemu počitku najiskrenejšo zahvalo.

954

Štefanija Fiala, Anton Volta.

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega očeta, ozir. deda in tasta, gospoda

Adalberta Zelenka

č. kr. poštnega sprevednika v p.

za krasne darovane vence in za spremstvo na zadnjem potu dragega pokojnika izrekamo vsem sorodnikom, znanem in prijateljem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 6. maja 1905.

953 1—1

Žalujoči ostali.

Minka Zor rojena Pfeifer naznanja v svojem in v imenu vseh svojih sorodnikov vsem prijateljem in znanem prežalosno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata, nečaka, zeta in svaka, gospoda

Vekoslava Zvonimira Zora

nadzornika deželne naklade

ki je danes, dne 7. maja, ob 4. uri popoldne nenadoma umrl v 44. letu svoje dobe. Truplo dragega pokojnika se bo prepe-ljalo v torek, dne 9. maja, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva. cesta št. 36 na pokopališče k Sv. Krištofu in tu položilo v lastno rakev.

Prosi se tihega sožalja. 958 1 1

Ljubljana, 8. maja 1905.

la mast

1 kg 78 v poljubni množini razpošilja franko 688(29-21) Lad. Urban i dr. Praga-Žižkov.

Kuharica

srednjih let, zanesljiva, želi s 1. junijem nastopiti službo izven Ljubljane h kaki boljši in manjši družini. — Zmožna je tudi voditi samostojno gospodinjstvo. — Naslov pove upravništvu lista. 955 3—1

Zahvala.

Za premnoge dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti naše ljube, nepozabne matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

JERE MAJZELJ

izrekam svojo najtoplejše zahvalo. Osobito se zahvaljujem milostljivemu proštu gosp. dr. Elbertu ter prečastiti duhovščini, slavni požarni brambi šentjernejski in vsem onim, ki so v velikem številu prišli od blizu in daleč izkazati dragi pokojnici zadnjo čast, in posebno še prijateljem iz Novega mesta. Iskrena hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so nam z izrazi svojega sožalja lajšali našo boleost.

V Št. Jerneju, dné 6. maja 1905.

952

Žalujoči ostali.

Lepa birmanska darila!

Krasna darila za birmo, kakor ure, verižice, križce, obeske, prstane, zapestnice, sploh

najrazličnejše zlatino in srebrnino v modernem secesijonističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu. 256 52—14

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

Gostilna v Šiški

se odda v najem 949 2—1

s 1. avgustom ali tudi prej.

Ponudbe na zalogo pive bratje Reininghaus v Spodnji Šiški.

Učenca

za špeceriljsko trgovlino sprejem fakoj.

950 3—1

Več pove upravništvu.

Hlodi

Nova parna žaga v Ljubljani kupuje, začeni od 15. maja t. l. hlode po sledeči ceni:

I II III

Hrastovih hlodov od 25 cm debeline naprej	K 30, 25, 20
Bukovih	28 „ „ „ 14, 13, 11
Jelkovih	24 „ „ „ 16, 15, 14
Smrekovih	20 „ „ „ 17, 16, 15
Borovčevih	22 „ „ „ 16, 15, 14

dolgost od 2 metra naprej. Cene se razumejo per kubik meter franko državni kolo-dvor, Ljubljana. 255 c (21)

Za daljša pojasnila blagovolite se obrniti na A. Deghenghi v Ljubljani.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do 50 kron, sortirano najfinejše do 60 kron, rdeče po 35 kron postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega. 1731 30

V zalogi je tudi **tropsko žganje**. Za zadrage in večje množine **izjemne cene**,

Za obilne naročbe se priporoča Kmetijsko društvo v Vipavi.

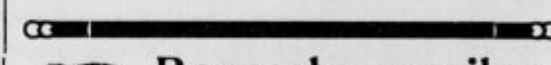
951 3—1 Službe išče

za prodajalko ali voditeljico filijalke

mlada ženska, ki je popolnoma izurjena v špeceriljski stroki.

Gre tudi na deželo.

Naslov pove upravništvu „Slovenca“.

Roparska morilca Franciška in Henrik Klein

z Dunaja, sta popolno po naravi na ogled od danes dalje v

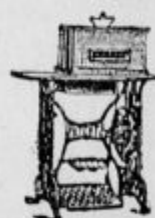
Traberjevem muzeju

929 3—2 v Lattermannovem drevoredu.

905 3—2

Rogata zaloga šivalnih strojev za rodbine in obrt.

Pisalnih strojev, koles

kakor Styria, Dürkopp, Waffenrad

pri

Ivanu Jax & sin Ljubljana

Dunajska cesta 17.

Najbolje urejena delavnica za popravila v hiši.

„Pri Bučarju“.

Premestitev trgovine.

Radi demoliranja moje hiše na Marijinem trgu št. 6, otvorim svojo sedanjo prodajalno do preklica

v Wolfovih ulicah št. 8, na dvorišču levo (Achtschinova hiša).

*Ivan Ev. Wutscher-jev naslednik
Viktor Schiffer.*

917 5-3

Hotel „Union“.

Hotel „Union“.

Hotel „Union“.

C. kr. tobačne tovarne zdravnik
M. U. Dr. Ivan Zajec

ordinira

od maja naprej
v novozgrajenem hotelu
„UNION“.

924 3-2

Uhod s Frančiškanskih ulic.

Hotel „Union“.

Priporočam se za cerkvena dela

918 5-3 častiti duhovščini

Anton Radej

podobar, pozlatař in slikar.

Mali kamen št. 24 pri Rajhenburgu.

Stanovanje

s kuhinjo, dvema sobama in navadnimi pritliklinami v prvem nadstropju na škofijskem zemljišču v bližini cerkve sv. Petra in Srca Jezusovega, se odda s prvim avgustom tega leta — Natančneje se poizve v upravnishvu „Slovenca.“ 931 3-2

Ivan Zupancič izdelovatelj metla

doslej sv. Florijana ul. 13 je premestil svojo obrt v **Hrenove ulice 17**

ter se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v obilna daljna naročila. 927 2-2

Lepo stanovanje

z 2 sobama in vsemi pritliklinami, se zaradi odpotovanja odda s 1. junijem.

Poizve se na Karlovski cesti 32 pri gosp. Alojziju Gangl. 913 6-4

Sprejme se takoj

kleparski pomočnik

v stalno delo pri 930 3-2

Ludevik Burger-ju v Ribnici, Dolenjsko.

Dobro znana, stara

gostilna

na Dolenjski cesti

937 se odda 3-3

s 1. majem v najem.

Poizve se v pivovarni Auer.

Otvoritveno naznanilo.

Nasproti kavarne „Evropa“

Karol Planinšek

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20

se usoja naznanjati, da dne **1. maja** otvori prvo ljubljansko

veliko pražarno za kavo električnim potem z vročim zrakom

ki jo je ustanovil po najnovejših načelih in po vseh modernih zahtevah.

Slavno občinstvo se vabi, da si ogleda to novo napravo.

Prednosti kave žgane električnim potem z vročim zrakom, so te-le:

1. Ob praženju se popolnoma odpravljajo sopare in kožice, s tem pa se kavi ohranja več arome.

2. Kava se neprestano zrači in se hitro ohladi (v dveh do treh minutah), ne da bi bilo pri tem

kaj sopare; zaradi tega ostane kava čvrstejša in okusnejša.

3. Če se kava žge samo z vročim zrakom, ne prihaja v nikakršno dotiko z žgalnimi plini; odtod pa izvira čist, visoko aromatičen okus, kakršnega ni mogoče doseči pri nobenem drugačnem praženju.

4. Tako žgana kava se drži dosti dalje, štiri do pet tednov, v dobro zaprtih steklenicah ali škatlicah, ne da bi se kaj poslabšala.

Samo poizkusiti je treba, da se vsakdo prepriča, kako izborna je taka kava.

871 3-3